

Десет бисери на

Лазар **ЛИЧЕНОСКИ**

Lazar Ličenoski

1901-1964

Лазар Личеноски (1901 - 1964), еден од основоположниците на современата македонска ликовна уметност, се појавува на ликовната сцена во 1927 година, со својата прва самостојна изложба во Скопје по завршувањето на Уметничкото училиште (1925) и Академскиот курс (1927) во Белград. Тоа е деценија кога во Македонија се јавуваат нуклеусите на модерниот ликовен израз (меѓу 1920 и 1930 година). Во оваа, една од највистинитите и најдинамичните декади во развојот на современата уметност, се преиспитуваат локалните законитости на внатрешниот развој на уметноста и влијанијата од Западна Европа (Париз). Личеноски ги започнува студиите во Белград 1921 година, во периодот на новиот реализам, на синтетичкото и конструктивното сфаќање на просторот, кога идеалот на општоста за надвладување личноста, рацониот ја заменува емоцијата, а трајното го потиснува мигновното. До заминувањето во Париз (1927) создава дела со класични постојалости, што ја подразбираат поинаквата доминација на обликот. Во поттикнувачкиот воздух околу парискиот круг, во атмосферата на антиакадемизмот кој го поттикнуваше индивидуалниот израз, Личеноски го започнува процесот на преминување од формата кон бојата, што е најсилно изразено во делата наситаните во парискиот период (1927 - 1929).

Кон средината на триесеттите години, бојата станува сè понајластива, поинтензивна и ја нагласува материјалта до степен на релјефност на сликата. Паралелно Личеноски создава дела кои следат една зографска лексика присособена кон современото израз, која се движи некаде меѓу издолжената аплесна икона и експресионистичката лексика на Париската школа. Во оваа деценија, Личеноски го кристализира ракописот, ги резимира искуствата, и ги создава најзначајните дела на својот творечки пати определувајќи се за трајното, за македонското поднебје и за колористичката експресија.

Кон крајот на четвртата деценија и до средината на петта, Личеноски веќе има кажано сè во својата слика, ја има дефинирано сопствената ликовна мисла, тематската и моливската ориентираност. Од овој период, односно од враќањето во Македонија во 1945 година, неговото дело станува сè "пореалистичко" и "маниристичко", особено кога се има предвид единственото нов молив - афионските и, порейко, житниите полиња.

Во педесеттите години им се навраќа и на веќе користените моливи: "Радожда", "Бачило", "Охридски рибари", "Долап" и други. Во мртвите природи ги доспигнува највисоките квалитативни доспирели од овој период.

Од средината на шестата деценија, па сè до последните години на својот живот, Личеноски го уредува и ликовно го "урбанизира" својот пејзаж.

Кон крајот на оваа деценија, создава неколку композиции што се доближуваат до популарниот "конструктивизам на педесеттите": "Оризиви полиња" (1954), и "осамената" композиција "Рибни", стилизирана геометрирска шема, мошне блиски до неговите обиди во таписеријата.

Во текот на создавањето на својот творечки ојус, Личеноски бил "сведок" на повеќе стилски движења и поместувања.

Неговото дело најчесто се идентификува со експресионистичкиот ликовен дискурс. Сепак, внимателното следење на неговото ликовен развој, јасно покажува дека сликата на Лазар Личеноски не може едноставно да се етикетира со одредена стилска насоченост. Таа преиспитува кохерентна целина во која се опфаќени неговите афинитети кон одредени светски автори (Коро, Реноар, Делакроа, Пикасо, Утрило, Матис...) што на неговите дела им дава специфична индивидуална и автентична карактеристика.

Она што (заедно со неколкуте основоположници на современата македонска ликовна уметност) го поттикнува Лазар Личеноски свртувајќи го постојаниот историјата на македонската ликовна уметност.

дијалект
пом
пејза

Lazar Licenoski (1901-1964), a modern art, emerged on the art solo exhibition in Skopje, having in the Teachers' Department (1927) of Belgrade Art School buds of modern artistic expression (between 1920 and 1930). The dynamic decades in the development of local art codes and the influence of Paris. Licenoski started his studies in the middle of the period of new artistic understanding of space, which became more important than the emotional and traditional. Before his departure following classical postulates, the domination of form. In the Paris, in the atmosphere of a individual expression, Licenoski transition of form towards works produced during his Paris. Towards the end of the 1930s intense, emphasizing matter of his paintings. At the same time followed an artistic vocabulary of expression, moving between the expressionist vocabulary of the Licenoski's writing crystallized experiences, producing the manner having chosen the Macedonia expression.

By the mid-forties, Licenoski had to say in his paintings; he defined his artistic thinking and From this point onwards, i.e. 1945, his works became increasingly especially if we bear in mind the fields, mostly opium poppy and In the fifties he returned to some 'Radozda', 'Sheepfold', 'Ohrid' Licenoski's greatest artistic achievement still lives.

From the mid-fifties up to the 1960s aimed to arrange and artistic expression. Towards the end of this decade that come near to the popular 'Fields' (1954), as well as the work of its kind, involving a style very close to his tapestries.

During his career as an artist, number of stylistic movements identified with the expressionist examination of his artistic development that Lazar Licenoski's painting under a specific stylistic label. encompasses his affinity for some field (Corot, Renoir, Delacroix, gives it a unique individual and The greatest achievement of Lazar of the other founders of Macedonia

Лазар Личеноски (1901 - 1964), еден од основоположниците на современата македонска ликовна уметност, се појавува на ликовната сцена во 1927 година, со својата прва самостојна изложба во Скопје по завршувањето на Уметничката училиште (1925) и Академскиот курс (1927) во Белград. Тоа е деценија кога во Македонија се јавуваат нукулциите на модерниот ликовен израз (меѓу 1920 и 1930 година).

Во оваа, една од највитаалните и најдинамичните декади во развојот на современата уметност, се преплетуваат локалните законности на внатрешниот развој на уметноста и влијанијата од Западна Европа (Париз). Личеноски ги започнува студиите во Белград 1921 година, во периодот на новиот реализам, на синтетичкиот и конструктивниот сфаќање на просторот, кога идеалот на општоста го надвладува личното, рационално ја заменува емоцијата, а ирајното го потиснува мигновното. До заминувањето во Париз (1927) создава дела со класични постојалости, што ја подразбираат постојаната доминација на обликот. Во поттикнувачкиот воздух околу парискиот круг, во атмосферата на антиакадемизмот кој го поттикнува индивидуалниот израз, Личеноски го започнува процесот на преминување од формата кон бојата, што е најсилно изразено во делата настанати во парискиот период (1927 - 1929).

Кон средината на триесеттите години, бојата станува сепонајластена, поинтензивна и ја нагласува материјална до ситејна на релјефност на сликата. Паралелно Личеноски создава дела кои следат една зографска лексика приспособена кон современото израз, која се движи некаде меѓу издолжената аглиска икона и експресионистичката лексика на Париска школа. Во оваа деценија, Личеноски го кристализира ракописот, ги резимира искуствата, и ги создава најзначајните дела на својот творечки пати оределувајќи се за ирајното, за македонското поднебе и за колористичката експресија.

Кон крајот на четвртата деценија и до средината на петта, Личеноски веќе има кажано сè во својата слика, ја има дефинирано сојствената ликовна мисла, тематската и мотивската ориентираност. Од овој период, односно од враќањето во Македонија во 1945 година, неговото дело станува сè "пореалистичко" и "маниристичко", особено кога се има предвид единствениот нов мотив - афионскиот и, порејко, житниот полица.

Во педесеттите години им се навраќа и на веќе користените мотиви: "Радожда", "Бачило", "Охридски рибари", "Долај" и дружи. Во мртвите природи ги досигнува највисоките квалитативни досирели од овој период.

Од средината на шестата деценија, па сè до последните години на својот живот, Личеноски го уредува и ликовно го "урбанизира" својот пејзаж.

Кон крајот на оваа деценија, создава неколку композиции што се доближуваат до популарниот "конструктивизам на педесеттите": "Оризони полица" (1954), и "осамената композиција "Рибни", стилизирана геометриска шема, мошне блиска до неговите обиди во таписеријата.

Во текот на создавањето на својот творечки ојус, Личеноски бил "сведок" на повеќе стилски движења и поместувања.

Неговото дело најчесто се идентификува со експресионистичкиот ликовен дискурс. Сепак, внимателното следење на неговото ликовно развој, јасно покажува дека сликата на Лазар Личеноски не може едноставно да се етикета со одредена стилска насоченост. Таа претставува кохерентна целина во која се опфатени неговите афинитети кон одредени светски автори од оваа област (Коро, Реноар, Делакроа, Пикасо, Утрило, Матис...) што на неговите дела им дава специфична индивидуална и автентична карактеристика.

Она што (заедно со неколкуте основоположници на современата македонска ликовна уметност) го потпишала Лазар Личеноски сврстувајќи го повторно рзосаното иркало на "Долајот" и на историјата на македонскиот ликовен простор, прескокнувајќи го дијалектичкиот уметнички развој низ кој Европа веќе беше поминала, внесувајќи во нејката атмосфера на балканскиот пејзаж западноевропски дух, е херојски пофати и нерамноправна борба на Давид и Голијат, победа над самиот себе, дело што можеше да го создаде само фанатична, исконска сложеност и предаденост на уметноста.

Викторија Васева Димеска

Lazar Ličenoski (1901-1964), one of the founders of Macedonian modern art, emerged on the artistic scene in 1927 with his first solo exhibition in Skopje, having previously completed his studies in the Teachers' Department (1925) and the Academic Course (1927) of Belgrade Art School. This was the decade in which the buds of modern artistic expression appeared in Macedonia (between 1920 and 1930). This decade, one of the most vital and dynamic decades in the development of modern art, combined local art codes and the influences of Western Europe, especially Paris. Ličenoski started his studies in Belgrade in 1921, in the middle of the period of new realism and synthetic and constructive understanding of space, when the ideal of what is general became more important than what is personal, when the rational replaced the emotional and the permanent repressed the instantaneous. Before his departure for Paris in 1927 he produced works following classical postulates and reflecting the contemporary domination of form. In the inspiring environment of the city of Paris, in the atmosphere of anti-academicism that encouraged individual expression, Ličenoski embarked upon a process of transition of form towards colour, most strongly expressed in his works produced during his Paris period (1927-1929). Towards the end of the 1930s his colour became denser and more intense, emphasizing matter and achieving a relief-effect in some of his paintings. At the same time, Ličenoski produced works that followed an artistic vocabulary adapted to the contemporary expression, moving between the elongated angular icon and the expressionist vocabulary of the Paris School. In this decade Ličenoski's writing crystallized and he made a summary of his experiences, producing the most important works of his career, having chosen the Macedonian landscape and the colourist expression.

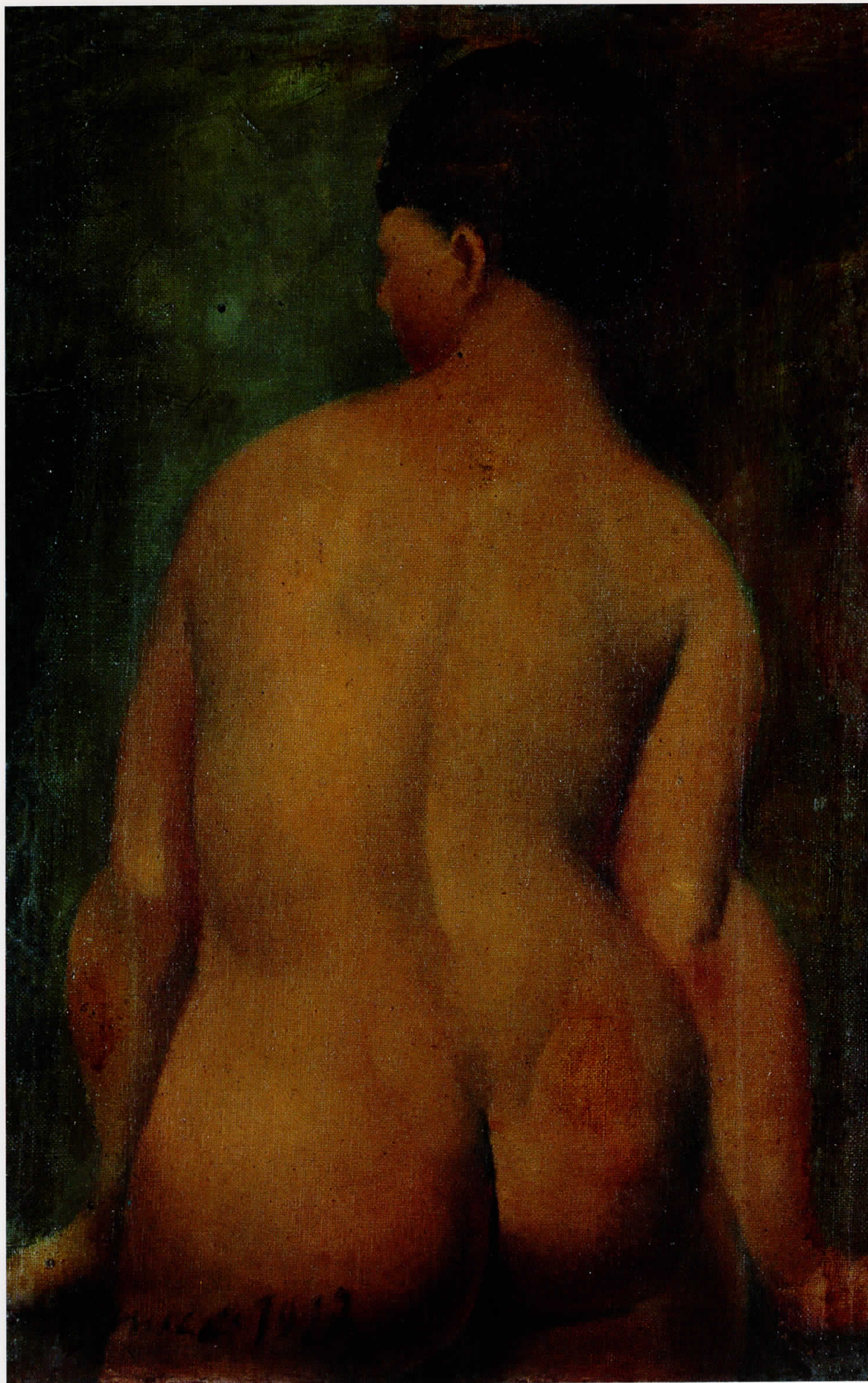
By the mid-forties, Ličenoski had already shown everything he had to say in his paintings; he had already completed and fully defined his artistic thinking and the choice of subjects and motifs. From this point onwards, i.e. after his return to Macedonia in 1945, his works became increasingly 'realistic' and 'mannered', especially if we bear in mind that he used only one new motif: fields, mostly opium poppy and, sometimes, wheat fields. In the fifties he returned to some earlier motifs such as 'Radozda', 'Sheepfold', 'Ohrid Fishermen' and 'Waterwheel'. Ličenoski's greatest artistic achievements of this period are his still lifes.

From the mid-fifties up to the last years of his life, Ličenoski aimed to arrange and artistically 'urbanize' his landscapes. Towards the end of this decade, he produced several compositions that come near to the popular 'constructivism of the fifties': 'Rice Fields' (1954), as well as the composition entitled 'Fish', the only work of its kind, involving a stylized geometrical pattern coming very close to his tapestries.

During his career as an artist, Ličenoski came into contact with a number of stylistic movements and trends. His work is most often identified with the expressionist artistic discourse. The careful examination of his artistic development, however, clearly shows that Lazar Ličenoski's paintings cannot be simply categorized under a specific stylistic label. His work is a coherent whole that encompasses his affinity for some international authorities in this field (Corot, Renoir, Delacroix, Picasso, Utrillo, Matisse...) which gives it a unique individual and authentic trait.

The greatest achievement of Lazar Ličenoski (not forgetting those of the other founders of Macedonian modern art) is that he managed to set the rusted wheel of 'Waterwheel' and the history of Macedonian art into motion again, condensing the artistic development through which Europe had already passed and introducing a Western-European spirit into the sombre atmosphere of the Balkan landscape. This was a heroic feat, an uneven struggle between David and Goliath, a triumph over one's own self, a work that could have been created only by an impassioned, almost fanatical, devotion to art.

Viktorija Vaseva Dimeska
Translated by Filip Korženski

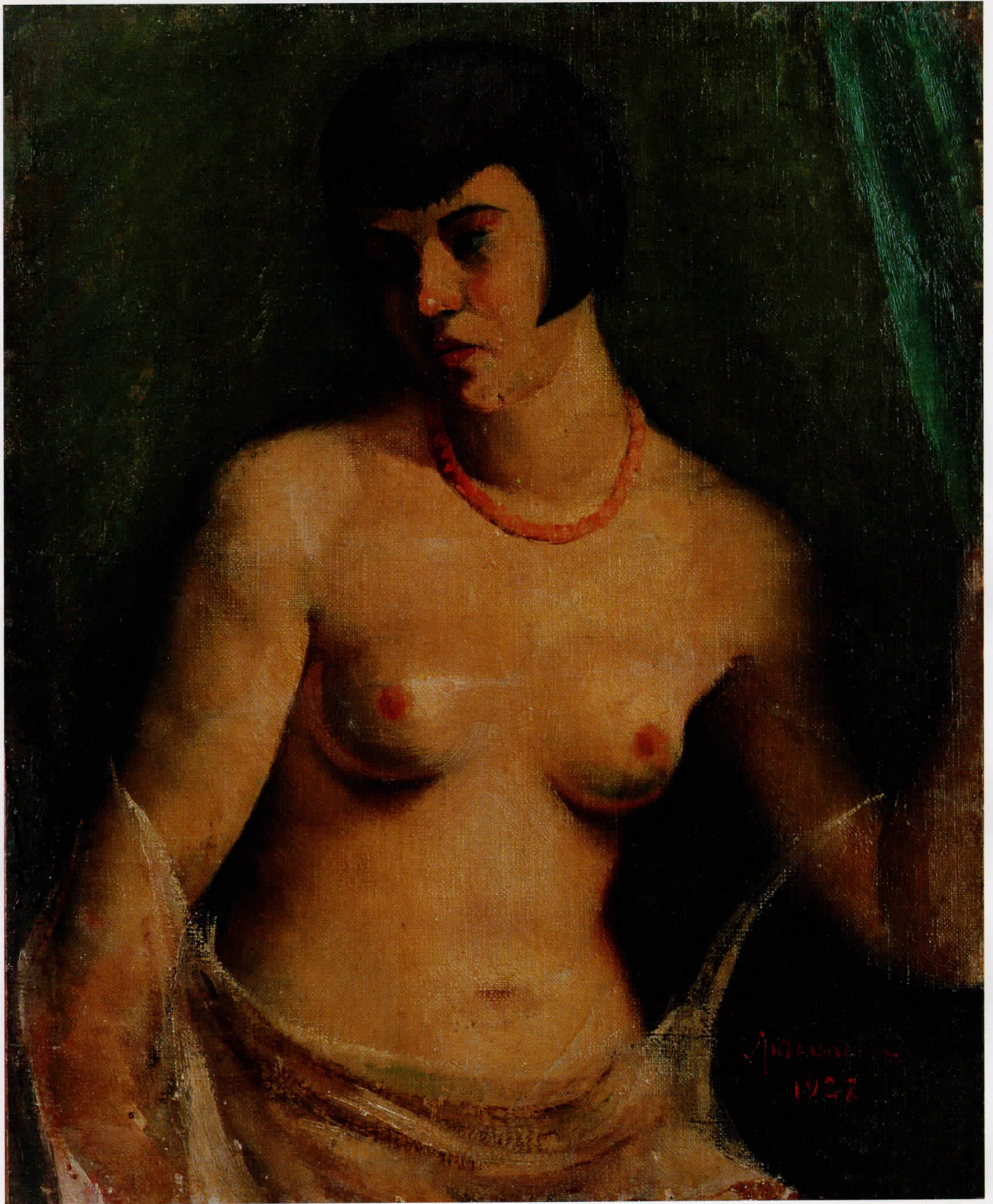
Акт / Nude, 1927,
масло на платно, 49x33см.
Приватна сопственост, Белград

Лазар
1901-1964 Личеноски

Акт / Nude, 1928,
масло на платно, 54x80,5cm,
Уметничка галерија, Скопје

Лазар
1901-1964
Љиченоски

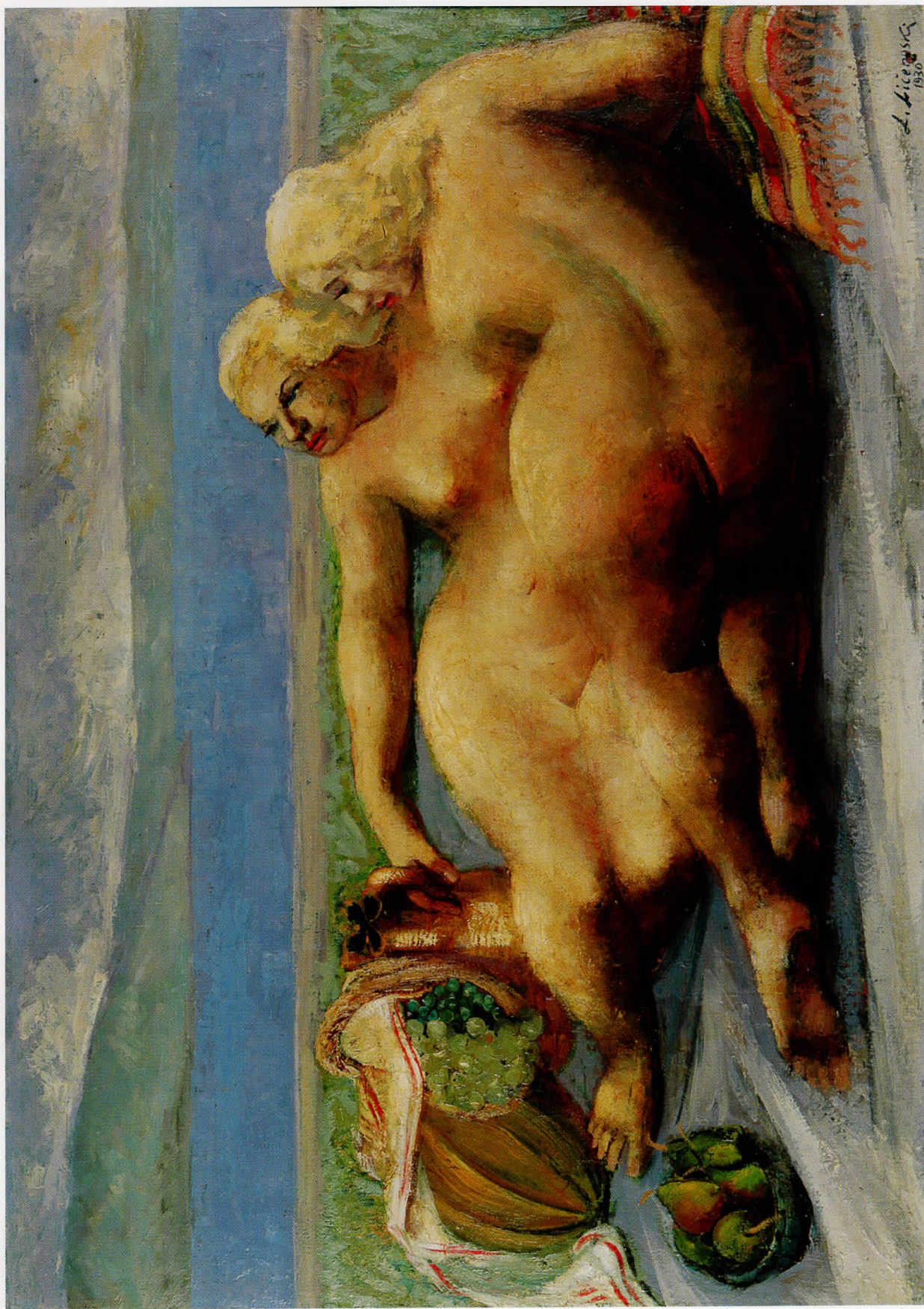
Акт / Nude, 1927,
масло на платно, 42x30см.
Зое Личеноска, Скопје

Лазар
1901-1964 Личеноски

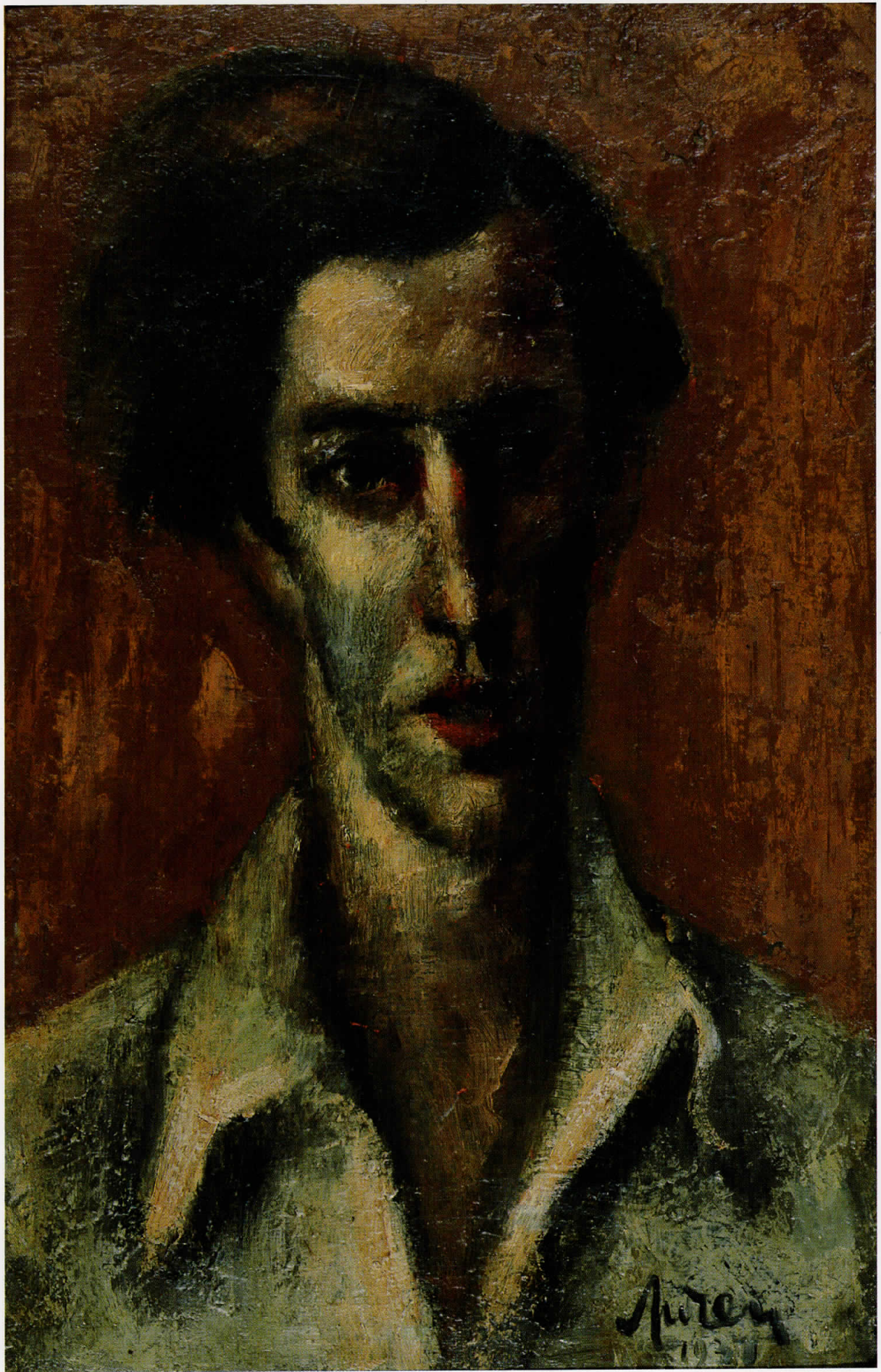
Улица во Париз / A Street
in Paris, 1928,
масло на картон, 39x35cm.
Музеј савремене уметности, Белград

Лазар
1901-1964 Личеноски

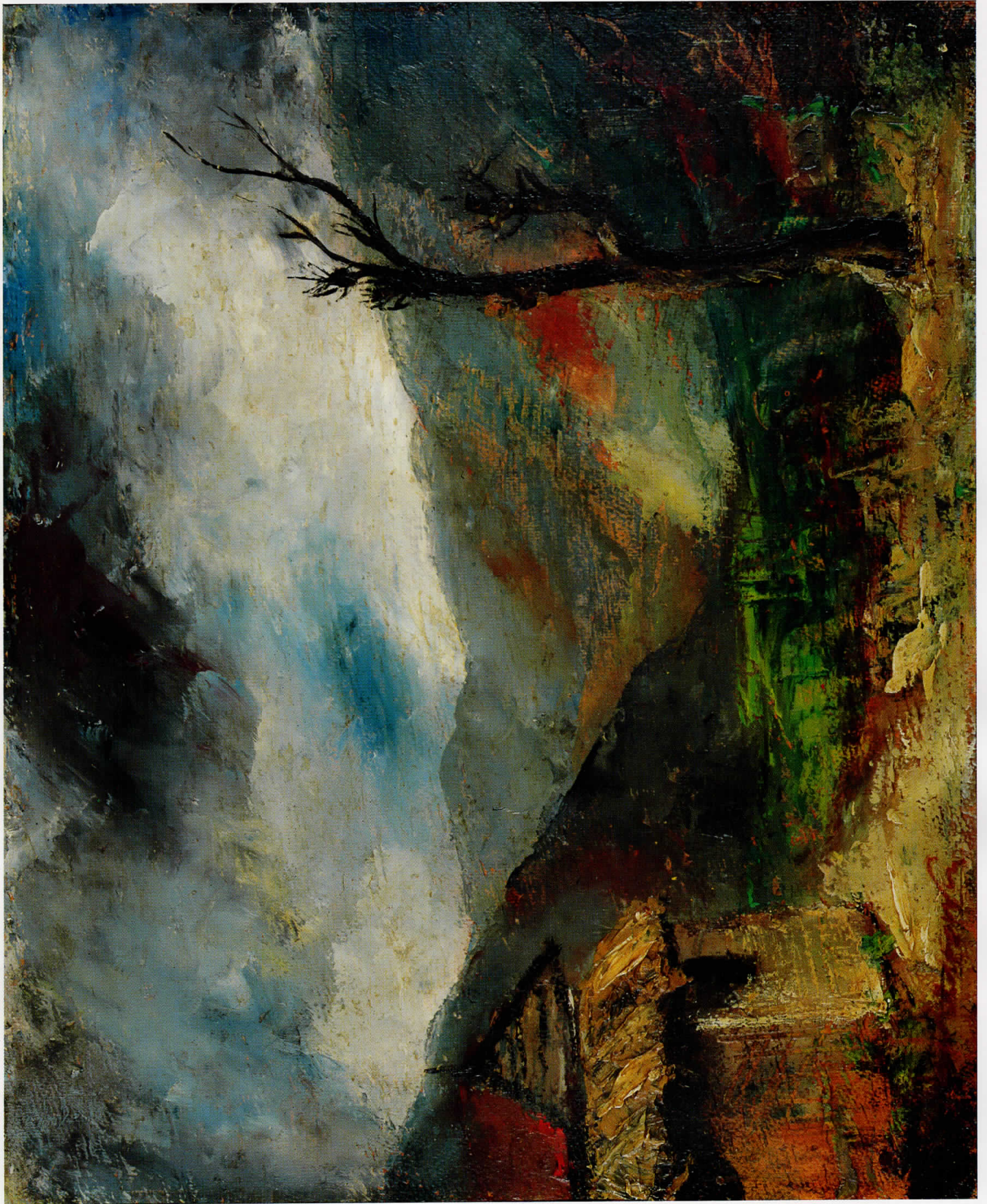
Капачки / Women Bathing, 1930,
масло на платно, 120x180cm.
Зое Личеноска, Скопје

Лазар
1901-1964
ЛИЧЕНОСКИ

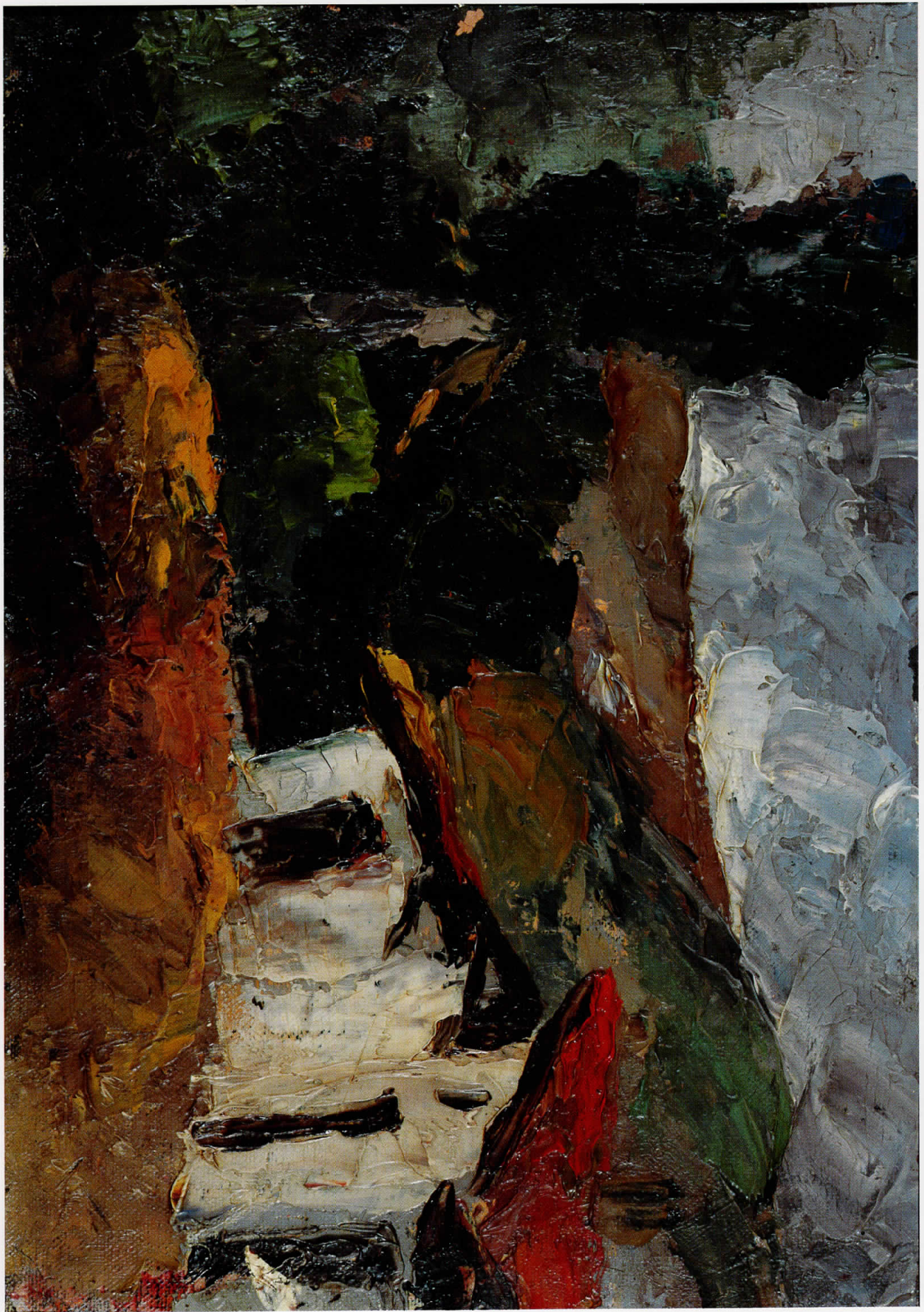
Портрет на Тревелијан /
Portrait of Trevelian, 1931,
масло на платно, 56x36см.в
Музеј савремене уметности, Белград

Лазар
1901-1964 **ЛИЧЕНОСКИ**

Горни Полог /
Gorni Polog, 1929,
масло на шперплоча, 32x40см.
Приватна сопственост, Белград

Лазар
1901-1964 ЛИЧЕНОСКИ

Кичево / Kičevo,
околу 1929,
масло на картон, 22x32 см.
Приватна сопственост, Белград

Лазар

1901-1964

ЛИЧЕНОСКИ

Мртва природа /
Still Life, околу 1936,
масло на картон, 68x94 см,
Музеј на современата уметност, Скопје

Лазар
1901-1964 Личеноски

Долап /
Waterwheel, 1956/57,
масло на лесонит, 117,5x79см.
Зое Личеноска, Скопје

Лазар
1901-1964
Личеноски

Maria

1850